

یک اتفاق ساده

خاک نصیبت همیشه آخر

کیوان کتیریان

● **یک:** شاید بشود با قاطعیت گفت که دیگر حوزه‌ای در کشور ما نمانده که دامنش آغشته به سیاست نشده باشد و از گذشتن در امان مانده باشد. این روزها با نزدیک‌شدن به انتخابات ریاست‌جمهوری، سلیطه فضایی سیاسی در حوزه‌های مختلف انکارناپذیر است و هر روز خود را عریان‌تر نشان می‌دهد. طبعاً حوزه سینما هم از این قاعده مستثنا نیست. نمی‌دانم اینکه چه طیفی قرار است یا امکان دارد زمام امور مملکت را در بهار سال بعد به عهده بگیرد، چقدر باید درحال‌حاضر بر مدیریت سینمای کشور مؤثر باشد. نمی‌دانم یک مدیر میانی چقدر باید به جای پرداختن به اصل وظایفش و به نحو احسن انجام‌دادن آن، به معادلات سیاسی چهار، پنج ماه بعد توجه کند. نمی‌دانم چقدر باید عاقبت‌اندیشی‌ها و پیش‌بینی‌ها و حساب و کتاب‌های سیاسی، برچیدن فیلم‌ها و مهره‌چینی‌های امروز اثر بگذارد. نمی‌دانم ماهیت مدیریت فرهنگی کشور چقدر می‌تواند در چهار سال دچار تغییر شده باشد. چطور امکان دارد دولتی که افتخارش بازگشایی خانه سینما در نخستین روزهای استقرار دولت است، در سال آخر به کسانی که همان خانه را بستند و از دیوارش بالا رفتند، امتیازات اساسی بدهد؟ نمی‌دانم چقدر می‌شود روی حافظه تاریخی ضعیف آدم‌ها حساب کرد. چقدر واقعا؟

دو: در این اتفاقات، رد پای مدیریت جدید خانه سینما و سیاست‌های تازه آن نیز به چشم می‌آید. خانه سینمایی که به بهانه‌ش تنش‌زدایی، منفعل و بی‌اثر شده، به دلیل افراط در همراهی با دولت، استقلالش خدشه برداشته و در پوشش مماشات، در آستانه غلظین به دام و دامن مخافالش است. خانه‌ای که درهائیش به روی همان‌ها که در دولت پیش موجبات تعطیلی‌اش را فراهم کردند، کاملاً باز شده‌است، با آنکه آن اقرار، حتی به خودشان زحمت یک عذرخواهی خشک و خالی بابت آن همه اقدام خصمانه و ضدصفی را بدهند. کمتر از دو ماه دیگر انتخابات هیئت‌مدیره خانه سینما برگزار خواهد شد و با توجه به رفت‌وآمدها و ارتباطات فعلی، پیش‌بینی آنکه چه طیفی عنان اختیار این نهاد را مجدداً به دست می‌گیرد، اصلاً کار سختی نیست.

سه: روحش شاد علی حاتمی که با دقت و ظرافت هرچه تمام‌تر ماجرای دورشدن انجمن از مسیر اصلی‌اش و افتادن به دست مخالفان انجمن را به تصویر کشید.

ابوالفتح سراغ رضا خوشنویس می‌آید تا بگوید: «انجمن به مسیر دیگری افتاده، طریق نادرست...» و توصیه کند که جانش را برآرد و بگیرزد. ابوالفتح می‌گوید: «عضا متفقاً متوسل شدند به هزارستان. نقداً سرزنخ‌ها همه به دست هزارستانه. این خواست ما نبود. افتادیم به خاک ذلت.» و رضا خوشنویس پاسخ می‌دهد: «خشت که به اسباب بدی، خاک نصیبت میشه آخر».

جارچی

«سیانور» در مونترال روی پرده رفت

● فیلم «سیانور»، ساخته بهروز شعبیی برای اولین‌بار در استان «کیبک» کانادا و شهر مونترال به نمایش گذاشته شد. فیلم «سیانور»، دومین ساخته بهروز شعبیی روز یکشنبه ۱۹ دی (هشتم ژانویه ۲۰۱۷) ساعت ۱۹ در سالن سینمایی Dollar Cinema در مونترال کانادا برای مخاطبان روی پرده رفت. «سیانور»، ساخته بهروز شعبیی و نوشته مسعود احمدیان، در بخش‌های بهترین بازیگر نقش اول مرد، بهترین بازیگر نقش مکمل زن، بهترین فیلم‌برداری و بهترین طراحی صحنه و لباس جشن انجمن منتقدان و نویسندگان سینمای ایران نامزد دریافت جایزه شده است. همچنین این فیلم جایزه بهترین فیلم جشنواره قفقوس را دریافت کرده است. در خلاصه داستان «سیانور» آمده است: «ایان یک سکوت طولانی! امیر و هما پس از مدتی یکدیگر را می‌یابند؛ درحالی‌که یک انتخاب بیشتر ندارند، سیانور یا زندگی! و آنها زندگی را انتخاب می‌کنند». این فیلم که مضمونی سیاسی هم دارد، به مقطعی از زندگی مجید شریف‌واقفی و مرتضی صمدیه‌لیاف- دو نفر از اعضای اصلی سازمان مجاهدین خلق در مقطع پیش از انقلاب- و کشمکش‌های سیاسی و عقیدتی آنان می‌پردازد. در این فیلم، مهدی هاشمی، هانیه توسلی، حامد کمیلی، پدram شریفی، بابک حمیدیان، بهوش طباطبایی، رضا مولایی، فرزین صابونی، فریدون محرابی، سارا توکلی، وحید حبیبیان، وحید رونقی و آتیلا پسپایانی به ایفای نقش می‌پردازند. اگران فیلم «سیانور» در شهر مونترال با همکاری و همت رسانه «دهد» کانادا انجام شده‌که رسانه‌ای مستقل و غیرانتفاعی در کانادا و عضو رسمی سازمان ژورنالیست‌های حرفه‌ای استان کیبک است و علاوه بر فعالیت‌های حرفه‌ای رسانه‌ای، در برگزاری رویدادهای فرهنگی و هنری در کانادا فعال است.

رضا آشفته: همه درس‌هایی که این روزها شامل حال کارگردانان تئاتر است که باید مشکلات مالی کارهایشان را حل‌وفصل کنند؛ اگر قرار باشد که از ترفندهای عامه‌پسندانه‌شدن کارهایشان پرهیز کنند، دوچندان خواهد شد. اما باوجوداین مسعود رایگان پس از پایان نمایش «فرشته مرگ» می‌گوید که از این اجرا راضی است چون دغدغه‌اش تئاتر است و هیچ چیزی بهتر از این نیست که بتواند همچنان در صحنه با زبان خاص تئاتر هنرنمایی کند. او برای این منظور دو نمایش‌نامه یا مونولوگ‌های «فرشته مرگ»، نوشته «عادل حکیم» و «خانم M»، نوشته «میانوش کویست»، را در کنار هم و با یک نگاه دراماتورژیک اجرا می‌کند.

مسعود رایگان علت کارکردن این متن را درواقع فجایع رخ داده در منطقه خاورمیانه می‌داند. این روزها جنگ و شقاوت بیداد می‌کنند و همه بی‌آنکه بداندن انسان هستند دیگری را می‌کشند و آن را به دیگری نیست می‌دهند و خود را از قتل مرزا می‌دانند. به‌ویژه دریدن، بیرون‌کشیدن و گاززدن قلب یک سرباز سوری به دست نیروهای شورشی چنین حسی را به او داده است که حتماً فرشته مرگ را کار کند. دو متن که در یکی، مردی با ازدست‌دادن وطنش که می‌تواند عشقش به‌شمار آید، بسیار بی‌رحم می‌شود و در دومی، یک زن با ترک‌شدن از سوی همسرش و نبودن عشق، ماحصل آن را که یک فرزند پسر است در رودخانه غرق می‌کند. درواقع این زن شباهت بی‌نظیری به مدهآ – از اسطوره‌های یونان- دارد که انگار از روزگار باستان این اسطوره تکرارپذیر شده و به نوعی دیگر در زمانه اکتسون روایتش به گوش ما می‌رسد.

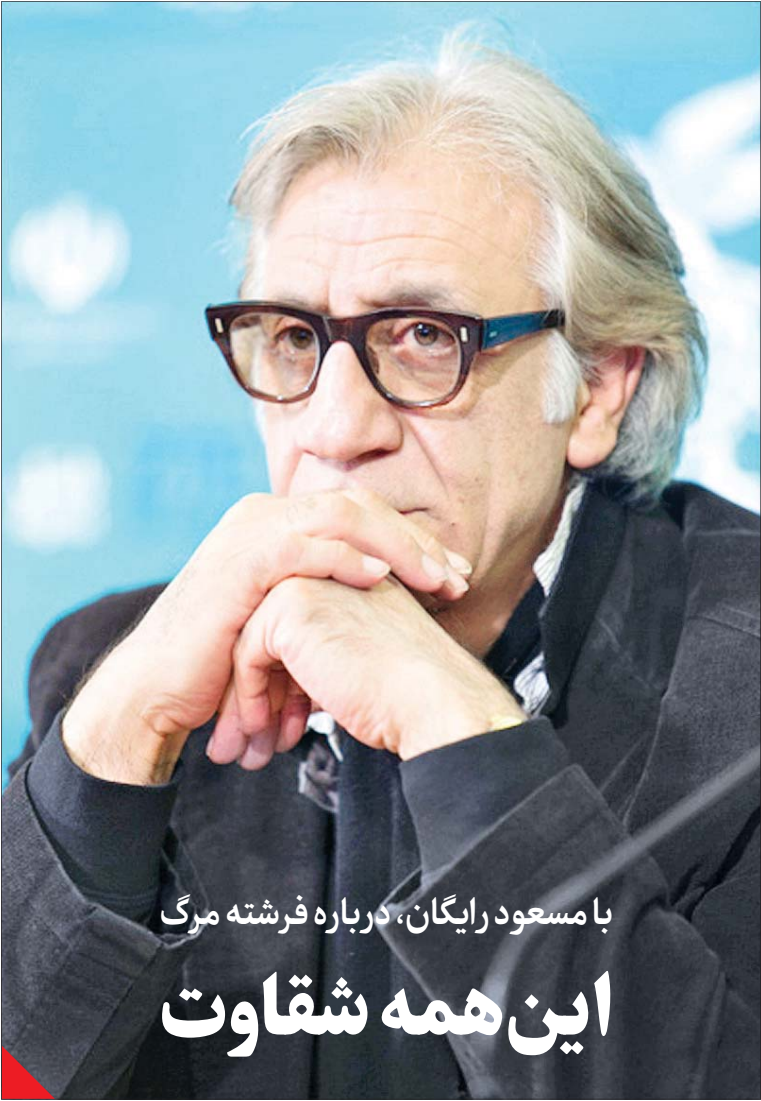
مسعود رایگان که سال‌ها در سوئد زندگی و تئاتر کار کرده است، بر این زبان مسلط است و بارها از این زبان متون قدرقدرت اروپایی را به فارسی برگردانده و برخی را نیز اجرا و چاپ کرده است. او معتقد است که برای جبران و وقوف بر کمبود متن نمایشی در زبان فارسی به‌ناچار باید به سمت ترجمه و فراتر از آن، اقتباس برویم. برای همین از عادل حکیم که خانواده‌اش فرانسوی و لبنانی است، مونولوگ فرشته مرگ را ترجمه کرده است و معتقد است که او بنابر شنیده‌های والدینش در رابطه با جنگ داخلی لبنان که در سال‌های ۱۹۷۱ تا ۱۹۷۳ اتفاق افتاده، این تک‌گویی را نوشته است و در آن بر چنین استنادات استوار نیست.

✎ **خبر توقف سریال «ماه‌تی‌تی» بعد از سریال «شهرزاد» کمی غافلگیرکننده بود و اینکه تکلیف چنین سریال پرهزینه‌ای در میانه‌های تولید، نامشخص است. تصمیمی برای ادامه تولید این مجموعه گرفته شده است؟** البته این یک توقف موقت است، همان‌طور که می‌دانید مشکل سرمایه‌گذار باعث این توقف شد و به دلیل مشکلات پیش‌آمده برای آقای هدایتی، ادامه تولید این مجموعه ممکن نیست؛ البته ما هم منتظریم تکلیف آقای هدایتی مشخص شود و تصمیمات تازه‌ای بگیریم. اسباب‌ساز اصلی ما استیل‌آدین بود و با تکیه بر سرمایه‌گذار اصلی پروژه را شروع کردیم؛ اما مدتی است با برخی از ارگان‌های دولتی برای جذب سرمایه وارد مذاکره شده‌ایم یا حتی امکان دارد با تلویزیون به توافق برسیم و به‌هرحال تلویزیون هم به کارهای آقای میرباقری علاقه‌مند است و بعید نیست کار را با آنها ادامه دهیم و «ماه‌تی‌تی» به یک سریال تلویزیونی تبدیل شود.

✎ **اما به‌هرحال ارتباط خوبی بین تلویزیون و شبکه نمایش خانگی وجود ندارد، چطور می‌شود این تفاوت نگاه یا فاصله را با این سریال نادیده گرفت؟**

مقاومت تلویزیون در مقابل شبکه نمایش خانگی، دقیقاً از جنس مخالفت با خصوصی‌سازی است، مانند این است که بسیاری در کشورمان علاقه‌مند به وجود تلویزیون خصوصی هستند؛ اما به‌هرحال خلا یا نگرانی قانونی از این بابت وجود دارد و درباره سریال‌سازی، سال‌هاست این نگاه در تلویزیون ما وجود دارد که سریال‌سازی لزوماً باید در تلویزیون انجام شود؛ اما تصور می‌کنم تلویزیون هم به مرور به این نتیجه رسید که برای فاصله‌گرفتن

تاریخی و سیاسی‌ای تأکید ورزیده است. همچنین میاتورن کویست نیز براساس موضوع مهاجرت متن خانم M را نوشته است که بسیار شبیه به مسئله مهاجرت مدهآ است. به‌هرحال مهاجرت هم امروز امری بحرانی در منطقه به‌شمار می‌آید و هردو این دیالوگ‌ها بنابر اشتراکات موضوعی است که در کنار هم واقع شده و تقریباً متن مستقلی را شکل داده‌اند که از ترکیب این دو تک‌گویی حال‌وهوای ژرفی نسبت به بحران‌های انسانی و حساسیت حاکم بر آن شکل گرفته است. این نمایش با بازی نسیم ادبی و توماج دانش‌بهرادی اجرا خواهد شد. هردو بازیگر بارها جایزه گرفته و توانسته‌اند خودی در صحنه نشان

عکس: مهیار خلیلی/شهریار

دهند. این به مرارت و مشقتی برمی‌گردد که کمتر بازیگری می‌تواند از پیشش بریابد. مسعود رایگان هم از این دو بازیگر به دلیل فهم و هوش بالا بسیار راضی است و آنچه را که مدنظرش هست و کمتر بازیگری هم می‌تواند از عهده‌اش بریابد، به‌درستی در صحنه نمایش می‌کنند. یکی نقش فرشته مرگ است و دیگری همان زن است که شهر پرزکشن دل‌بسته زن دیگری می‌شود و او و فرزندش را در آستانه یک زمستان نامدین برای همیشه ترک می‌کند. در این زمستان پسر کوچولوش در رودخانه غرق می‌شود و زیر خورابه یخ تا آمدن بهار آینده دفن خواهد شد. تالار حافظ که فرشته مرگ در آن اجرا می‌شود، فاقد امکانات تکنولوژیک و اجرایی است.

توقف «ماه‌تی‌تی» به روایت تهیه‌کننده

از یکنواختی و افت کیفی محصولات باید به رسانه‌های دیگر هم فکر کنیم. تلویزیون و شبکه نمایش خانگی مکمل هم هستند، همان‌طور که شبکه نمایش خانگی توانست به سینما کمک کند و بخش‌کنندگان توان اقتصادی بهتری پیدا کرده‌اند، معتقدم اتفاقاً تلویزیون هم می‌تواند برای شبکه نمایش خانگی کمک بهتری باشد. قطعاً تلویزیون هم سریال‌هایی دارد که شاید بخش آن از شبکه نمایش خانگی نتیجه بهتری داشته باشد. باین‌حال تصور می‌کنم مقاومتی که در سال‌های گذشته از سوی تلویزیون برای نادیده‌گرفتن شبکه نمایش خانگی وجود داشت، این روزها کم‌رنگ‌تر شده، فضا بازتر شده و بهتر است رسانه‌ها برای رسیدن به نتیجه بهتر با هم تعامل داشته باشند.

✎ **برآورد کلی ساخت سریال «ماه‌تی‌تی» چقدر در نظر گرفته شده بود؟** ۱۵ میلیارد برآورد کلی پروژه بود که تا به اینجا بخشی از آن هزینه شده است و بخش دیگری از تصویربرداری سریال باقی مانده که با برطرف‌شدن مشکلات پیش‌آمده، از سرگرفته خواهد شد.

✎ **بسیاری از تهیه‌کنندگان سینما، از اصالت سرمایه‌هایی که وارد شبکه نمایش خانگی شده‌است گل‌مند هستند. واکنش شما به این اعتراض‌ها به‌عنوان تهیه‌کننده‌ای که چندین تجربه ساخت سریال در شبکه نمایش خانگی داشتید، چیست؟**

با سیاست یک بام و دوها نمی‌شود کارکرد. همه معتقدیم بخش

افتتاح ششمین دوسالانه نقاشی «دامون‌فر»

جوانان به احترام کلاتتری و کیارستمی ایستادند

امروز و البته محیط‌زیست را دربر می‌گیرد، از جمله جذایبت‌های دامون‌فر ششم عنوان شده است. سیف‌الله پویاراد، مدیر دوسالانه نقاشی دامون‌فر، در آیین افتتاحیه این دوره، اظهار کرد: تیرماه ۱۳۸۵ که نخستین دوره این اتفاق شکل گرفت، هرگز گمان نمی‌رفت به جایگاهی برسد که جامعه هنری بهترین نقاشان زیر ۲۵ سال ایران را در دل آن جست‌وجو کنند. ششمین دوره را به دو استاد بزرگ هنر ایران، زنده‌یادان پرویز کلاتتری و عباس کیارستمی تقدیم می‌کنیم که سهمی بزرگ در پیش‌بردن هنر ایران داشتند. او افزود: دامون‌فر توجه ویژه‌ای به آموزش هنر دارد و این دو استاد پیشرو نقشی ماندگار در اشاعه هنر و پرورش

هنر

سال چهاردهم • شماره ۲۷۷۷ روزانه

با جشنواره موسیقی فجر

نگاهی به روز اول جشنواره موسیقی فجر شب جادویی دودوک

سمیه قاضی‌زاده

● روز اول جشنواره موسیقی سی‌ودوم با تأخیری دوازده به مناسبت درگذشت آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی آغاز شد. اتفاقی که تصور می‌شد بیسش از اینها روی برگزاری جشنواره موسیقی و جدول آن تأثیر بگذارد، اما خوشبختانه و با مدیریت جشنواره برنامه‌های این دو روز به سئانس‌های دیگری در روزهای بعد از جشنواره موکول شد. حتی اجرای ژوان گاسپاریان که انتظار می‌رفت به دلیل بین‌المللی‌بودن این چهره و فشرده‌گی برنامه‌هایش کنسل شود، در آخرین سئانس روز گذشته برج میلاد قرار گرفت و در استقبال گرم تماشاگران برگزار شد.

اولین سئانس‌های جشنواره طبق برنامه، ساعت شش‌ونیم در سالن‌های مختلف کلید خورد که در تالار وحدت ارکستر موسیقی کودکان و نوجوانان پارس به رهبری ناصر نظر روی صحنه رفت. ارکستر پارس در اجرای جشنواره‌ای‌اش با گروه کودکان به صحنه نرفت، بلکه گروه نوجوانانش را روی صحنه برد. در سئانس دوم تالار وحدت هم رامبرانت تریو که یک گروه هلندی بود به اجرای موسیقی پرداخت. نام تریو برخلاف بسیاری از موسیقی‌دانان بین‌المللی که برای ما ایرانی‌ها ناآشناست، نامی است که به‌دلیل همکاری با دو نفر از استادان موسیقی ایران حسین علیزاده و کیهان کلهر، آشناست. ضمن اینکه در اجرای شب گذشته هم حسام اینانلو هنرمند ایرانی آنها را همراهی می‌کرد. شب گذشته در بخش اول این کنسرت منتخبی از قطعات ساخته‌شده این گروه اجرا شد و در بخش دوم کنسرت حسام اینانلو نیز به این گروه پیوست و براساس بداهه‌نوازی تم‌هایی را اجرا کردند. کنترباس، پیانو و اکاردئون سازهای اصلی این گروه هلندی بود. در سالن رودکی هم گروه آوازی تهران که از برترین گروه‌های آکاپلای ایران محسوب می‌شود و اجراهای بین‌المللی بسیار قوی هم داشته است، به رهبری میلادرنالو به روی صحنه رفت و بعد از آن گروه کر فلوت تهران که خانم فیروزه نوابی آن را رهبری می‌کرد. اما طبق جدول یکی از هیجان‌انگیزترین اجراها که خیلی از هواداران موسیقی جشنواره انتظار آن را می‌کنیدند، اجرای گروه موسیقی کاکوند بود. گروهی که سال گذشته با آلبوم دعوت نوازسته بودند نظر بسیاری از مخاطبانشان را جلب کنند و به یکی از پرفروش‌های بازار موسیقی ایران بدل شوند. کلیه‌های خلاقانه این گروه که هم‌زمان با اجرای قطعات آتپایخش می‌شد، یکی از جذاب‌ترین بخش‌های این اجرا بود. ضمن اینکه طراحی لباس‌های خاص نوازندگان و خوانندگان کاکوند که همخوانی مناسبی با حال و هوای آثارشان داشت، از دیگر نکات قابل توجه در این کنسرت بود.

از دیگر نکات قابل توجه می‌توان به هواداری مخاطبان از قطعات بدون کلام این گروه و درخواست تکرار اجرای آن یاد کرد. بعد از این گروه، کاوه آفاق هنرمند جوان و مستعد ایران که سال‌ها نتوانسته بود روی صحنه برود در میان خیل هواداران پرشور در سئانس دوم اجراهای برج آذیل روی صحنه رفت. کاوه آفاق که سال‌هاست در موسیقی راک فعالیت می‌کند، یکی از هنرمندانی بود که حضورش در جشنواره موسیقی فجر مایه تعجب خیلی‌ها شد؛ به‌خصوص اینکه برخی از قطعاتی که در اجرای دیشب خواند، از جمله قطعاتی بودند که سال‌ها قبل آثار را خوانده بود، اما در همان سال‌ها موفق به کسب مجوز نشده بودند. اجرای گرم و صمیمانه شب گذشته او در کنار علاقه زیادش به ایران که با دستبندش که نشان پرچم ایران را روی خود داشت و همین‌طور حرف‌هایش در باب علاقه‌اش به کشورش همراه بود، از جمله خاطرات خوب شب اول جشنواره موسیقی فجر بود.

پرواز هم‌ای هم در اولین شب به سنت همیشه‌اش، با قطعه کل از مخاطبانش استقبال کرد و همچون چند برنامه اخیرش، یک هنرمند خوشنویس نیز همراهی‌اش کرد. اما قطعا شب گذشته شب ژوان گاسپاریان بود. شبی که بسیاری از علاقه‌مندان موسیقی جدی انتظارش را کشیده بودند. او که در آخرین سئانس جشنواره در برج میلاد تهران به دیدار مخاطبانش رفت، قطعاتی را با نوای جادویی دودوکش اجرا کرد. در بخش ابتدایی این کنسرت، گاسپاریان به همراه سه نوازنده دودوک روی صحنه آمد و چند قطعه بی‌کلام را اجرا کردند. از جمله قطعاتی که در این بخش اجرا شد می‌توان به «ساری گلین» اشاره کرد. در ادامه برنامه اما نوازنده‌ای که تار و گیتار می‌نواخت و همچنین یک نوازنده سازهای کوبه‌ای به گروه اضافه شدند و قطعات دیگری در همراهی این سازها اجرا شد. «گلاباتور» و «ماما» و همچنین چند قطعه باکلام دیگر که اجرای آنها را گاسپاریان به عهده داشت، از دیگر بخش‌های کنسرت

رفت که عبارتند از: امیرحسین اسماعیلی چهار اثر، نیلوفر نادری، شقایق مشهدی‌مهدی، مریم نوروزی، شیدا عرب‌زیدی، فرشاد دکری و عرفان جمشیدی هر یک دو اثر و میلاد محمودی، هرمز محمودپور، میلاد آیتی، نیلوفر حسین‌منش، امیر عباسی، محمد رامشه، رحمان اسلامی، شیلا جلیل‌پوران، ششیده سکرابی، امیرحسین علویچه، مانده جزئی‌زاده و مریم واحد هرکدام یک اثر فروختند. ششمین دوسالانه نقاشی دامون‌فر اول بهمین با برپایی آیین اختتامیه و معرفی برگزیدگان در سینما – گالری پردیس ملت به کار خود پایان می‌دهد. جایزه نخست دامون‌فر، سفر به آلمان و بازدید از کارخانه فابریکاستل و شرکت در آکادمی است.